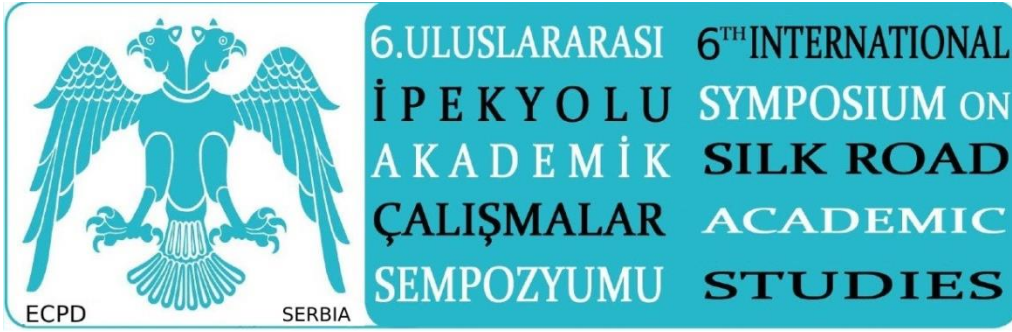

SEMPOZYUM TAM METİN KİTABI
ЗБОРНИК РАДОВА
THE BOOK OF PROCEEDINGS

6. Uluslararası İpek Yolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu
6th International Symposium on Silk Road Academic Studies

EDITOR

Doç. Dr. Hakan YALAP
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

ISBN

978-625-94217-0-4

Belgrade/ REPUBLIC OF SERBIA, 2023

Bu özet kitabında bulunan bildiriler, 1-2 Haziran 2023 tarihlerinde Belgrad/ SIRBİSTAN'da ECPD University for Peace'te sözlü olarak ve yüzyüze sunulmuştur.

Tüm yazıların etik, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazar(lar)a ait olup Editör, Editör Yardımcısı ve Yayın ve Bilim Kurulu'nun görüşlerini yansıtmaz ve sorumluluğu yoktur.

Her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilerek yapılacak alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

HONORARY PRESIDENT

H.R.H. Prince Steven Jorchen Borjigin
Borjikin International Organisation Inc. Chairman

CHAIR OF THE SYMPOSIUM

Prof. Dr. Ljilljana MARKOVIC

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Joseph Haldane (President of IAFOR) UNITED KINGDOM
Prof. Dr. Negoslav Ostojic, ECPD UN University for Peace Executive Director (SERBIA)
Prof. Dr. Ljilljana Markovic (University of Belgrade) SERBIA
Prof. Dr. M. Sezai Türk (Manas University) KYRGYZSTAN
Prof. Dr. Andrew SMITH (Emporia State University) USA
Prof. Dr. Linjie Chou Zanadu, ECPD UN University for Peace
Prof. Dr. Noriyuki Inoue (University of Kobe) JAPAN
Prof. Dr. H. James Birx, ECPD UN University for Peace (USA)
Prof. Dr. Roberto Veraldi (University of Gabriele d'Annunzio of Chieti-Pescara) ITALY
Prof. Dr. Alexandra Lipacheva, (Moscow State Linguistic University) RUSSIA
Doç. Dr. Hakan Yalap (University of Nevşehir HBV) TURKEY

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Âdem Sezer (Uşak University) TURKEY
Prof. Dr. Adnan Pınar (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
Prof. Dr. Ahmet Şimsek (İstanbul University) TURKEY
Prof. Dr. Akif Akkuş (Hasan Kalyoncu University) TURKEY
Prof. Dr. Akmatalı Alimbekov (Kyrgyz Turkis Manas University) KYRGYZSTAN
Prof. Dr. Alexandra Vranes (University of Belgrade) SERBIA
Prof. Dr. Almaz Ulvi Binnatova (Azerbaijan National Academy of Science) AZERBAIJAN
Prof. Dr. Adriana d'Angelo (University of Gabriele d'Annunzio of Chieti-Pescara) ITALY
Prof. Dr. Arif Sarıçoban (Selçuk University) TURKEY
Prof. Dr. Asuman Seda Saracaloğlu (Adnan Menderes University) TURKEY
Prof. Dr. Bayram Ünal (University of İstanbul Sabahattin Zaim) TURKEY
Prof. Dr. Bekir Çoksevrim (Erciyes University) TURKEY
Prof. Dr. Bekir Çınar (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Prof. Dr. Cemil Öztürk (Marmara University) TURKEY
Prof. Dr. Cengiz Dönmez (Gazi University) TURKEY

- Prof. Dr. Daniele Ungaro (University of Teramo) ITALY
Prof. Dr. Elena Oganova (University of Moscow State) RUSSIA
Prof. Dr. Emine Öztürk (Kafkas University) TURKEY
Prof. Dr. Faruk Çolak (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Prof. Dr. Flera Sayfulina (Kazan Federal University) TATARSTAN
Prof. Dr. Fred Gardaphe (City University of New York) USA
Prof. Dr. Gencay Zavotçu (University of Kocaeli) TURKEY
Prof. Dr. Geertrui Van Overwalle (University of Leuven) BELGIUM
Prof. Dr. Güray Kırpık (Gazi University) TURKEY
Prof. Dr. Hamza Keleş (Gazi University) TURKEY
Prof. Dr. Hikmet Koraş (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Prof. Dr. Hilmi Demirkaya (Akdeniz University) TURKEY
Prof. Dr. Himmet Karadal (Aksaray University) TURKEY
Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev (Gaziantep University) TURKEY
Prof. Dr. İsmail Hakkı Mirici (Education Attache of Chicago) USA
Prof. Dr. James Birx (College University of Canisius) USA
Prof. Dr. Joachim Klose (University of Humboldt) GERMANY
Prof. Dr. Kadir Ulusoy (Mersin University) TURKEY
Prof. Dr. Kei Maruyama (Doshisha University, Kyoto) JAPAN
Prof. Dr. Kiyomitsu Yui (University of Kobe) JAPAN
Prof. Dr. Livia Maria Costa Madureira (University of Tras-os-Montes e Alto Douro)
PORTUGAL
Prof. Dr. M. Sezai Türk (Gazi University) TURKEY
Prof. Dr. Stefano Trinchese (University of Chieti) ITALY
Prof. Dr. Mihaela Gavrilă (University of Rome La Sapienza) ITALY
Prof. Dr. Nuri Yavuz (Gazi University) TURKEY
Prof. Dr. Nursulu Çetin (Giresun University) TURKEY
Prof. Dr. Osman Sabancı (Atatürk University) TURKEY
Prof. Dr. Ramazan Sever (Giresun University) TURKEY
Prof. Dr. Remzi Oto (Dicle University) TURKEY
Prof. Dr. Selma Yel (Gazi University) TURKEY
Prof. Dr. Sevinç Üçgül (Erciyes University) TURKEY
Prof. Dr. Suat Ünal (University of Karadeniz Technical) TURKEY
Prof. Dr. Tanju Seyhan (University of Mimar Sinan) TURKEY
Prof. Dr. Ziya Avşar (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY

- Doç. Dr. Ali Ekber Gülersoy (9 Eylül Üniversitesi) TURKEY
Doç. Dr. Abdullah Temizkan (Ege University) TURKEY
Doç. Dr. Ali Fuat Gökçe (Gaziantep University) TURKEY
Doç. Dr. Alpaslan İnce (Ordu University) TURKEY
Doç. Dr. Ayşen Kiriş Avaroğulları (University of Muğla Sıtkı Koçman) TURKEY
Doç. Dr. Bekir Direkçi (Akdeniz University) TURKEY
Doç. Dr. Bülent Kırmızı (University of Fırat) TURKEY
Doç. Dr. Erdal Bay (Gaziantep University)TURKEY
Doç. Dr. Elvan Yalçinkaya (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Doç. Dr. Fatma Ünal (Bartın University) TURKEY
Doç. Dr. Gadir Bayramlı (Azerbaijan State University of Economic) AZERBAIJAN
Doç. Dr. Hamdi Doğan (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Doç. Dr. Hasan Yavuzer (University of Nevşehir HBV) TURKEY
Doç. Dr. Halil Tokcan (University of Niğde Ömer Halisdemir) TURKEY
Doç. Dr. İbrahim Coşkun (Trakya University) TURKEY
Doç. Dr. İlknur Savaşkan (Uludağ University) TURKEY
Doç. Dr. Kadir Karatekin (University of Kastamonu) TURKEY
Doç. Dr. Lütfi Üredi (Mersin University) TURKEY
Doç. Dr. Marija Djindjic (SANU) SERBIA
Doç. Dr. Mehmet Çeribaş (University of Nevşehir HBV) TURKEY
Doç. Dr. Muhammed Sarı (Aksaray University) TURKEY
Doç. Dr. Necati Tomal (19 Mayıs University) TURKEY
Doç. Dr. Osman Çepni (Karabük University) TURKEY
Doç. Dr. Ömer Faruk Sönmez (University of Gaziosmanpaşa) TURKEY
Prof. Dr. Selahattin Avcıoğlu (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
Doç. Dr. Spartak Kadiu (University of Tiran) ALBANIA
Doç. Dr. Tekin Çelikkaya (University of Ahi Evran) TURKEY
Doç. Dr. Turhan Çetin (Gazi Üniversitesi) TURKEY
Doç. Dr. Ufuk Karakuş (Gazi University) TURKEY
Doç. Dr. Xhemile Abdiu (University of Tiran) ALBANIA
Doç. Dr. Yasin Doğan (Adıyaman University) TURKEY
Doç. Dr. Yunus Aslan (University of Nevşehir HBV) TURKEY
Doç. Dr. Yunus Kaplan (University of Osmaniye Korkut Ata) TURKEY
Doç. Dr. Yusuf Avcı (University of Çanakkale Onsekiz Mart) TURKEY
Doç. Dr. Zafer Kuş (University of Kastamonu) TURKEY

- Dr. Abidin Karasu (University of İstanbul Medeniyet) TURKEY
- Dr. Adnan Doğan Buldur (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
- Dr. Aykut Acar (Dumlupınar University) TURKEY
- Dr. Ayla Arseven (Cumhuriyet University) TURKEY
- Dr. Aylin Alkaya (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Aysel Kekillioğlu (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Aysel Şahin Kızıl (University of Fırat) TURKEY
- Dr. Bahadır Kılcan (Gazi University) TURKEY
- Dr. Behice Varışoğlu (Gaziosmanpaşa University) TURKEY
- Dr. Caner Aladağ (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
- Dr. Cumhur Günkör (Central Bank of The Republic of Turkey)
- Dr. Emel Tüzel (Gaziosmanpaşa University) TURKEY
- Dr. Erkan Yeşiltaş (Cumhuriyet University) TURKEY
- Dr. Fatih Bakırcı (University of Mimar Sinan) TURKEY
- Dr. Hakan Yıldırım (Esenyurt University) TURKEY
- Dr. Hulusi Yılmaz (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Kerim Sarıçelik (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
- Dr. Lütfiye Cengizhan Akyol (Trakya University) TURKEY
- Dr. Mehmet Akpınar (University of Karadeniz Technical) TURKEY
- Dr. Mehmet Celal Varışoğlu (University of Gaziosmanpaşa) TURKEY
- Dr. Mehmet Gürbüz (University of Konya Necmettin Erbakan) TURKEY
- Dr. Mehmet Özdemir (University of Kocaeli) TURKEY
- Dr. Muhammed Avaroğulları (Muğla Sıtkı Koçman University) TURKEY
- Dr. Murat Akkuş (Aksaray University) TURKEY
- Dr. Oğuzhan Karadeniz (Bülent Ecevit University) TURKEY
- Dr. Raşan Kolutek (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Recep Kürekli (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Serap Alper (University of Mimar Sinan) TURKEY
- Dr. Serhat Küçük (University of Kocaeli) TURKEY
- Dr. Sevda Toker (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Şaban Çobanoğlu (İstanbul Medeniyet University) TURKEY
- Dr. Şamil Yeşilyurt (University of Nevşehir HBV) TURKEY
- Dr. Tahsin Yıldırım (Aksaray University) TURKEY
- Dr. Tekin Avaner (Van Yüzüncü Yıl University) TURKEY
- Dr. Tuğrul Balaban (University of Nevşehir HBV) TURKEY

6. Uluslararası İpek Yolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu

Dr. Veysel Şahin (University of Fırat) TURKEY

Dr. Yunus Emre Tansü (Gaziantep University) TURKEY

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN E-SPOR KATILIM MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Fatma SAÇLI UZUNÖZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör Mücahit IŞIK

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Emine KILIÇ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Araştırmanın amacı, e-spor (Elektronik Spor) ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin E-spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi ve farklı değişkenlere göre karşılaştırılmasıdır. Tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada amaçlı örneklem kullanılmış ve kolay ulaşılabilirlik ilkesiyle hareket edilmiştir. Nevşehir, Kayseri, Osmaniye, Adana, Niğde, Balıkesir, Hatay ve Yozgat illerinde yaşayan ve üniversitelerin farklı fakültelerinde (Eğitim, Spor Bilimleri, İlahiyat, Fen Edebiyat, Mühendislik ve Mimarlık, İktisadi ve İdari Bilimler, Güzel Sanatlar, Sağlık Bilimleri, Yabancı Diller) öğrenim gören ve e-spor yapan 100 (38 kadın, 62 erkek) üniversite öğrencisi çalışmaya katılmıştır. Verilerin elde edilmesinde, Öz ve Üstün (2019) tarafından geliştirilen "E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ)" kullanılmıştır. Araştırma verileri etik kurul onayı alındıktan sonra Google form aracılığıyla sosyal medya üzerinden toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere ilişkin hesaplanan Cronbach Alpha değerleri toplam ölçek için $\alpha=0.962$, alt ölçekler için ise $\alpha=0.780$ ile $\alpha=0.944$ aralığında bulunmuştur. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) teknikleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, üniversite öğrencilerinin ölçek toplam puanları ortalamaları $3.95 \pm .86$ 'dır. Cinsiyet ve gelir düzeyi açısından yapılan karşılaştırmada, öğrencilerin e-spor katılım motivasyonu ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>.05$). E-spor deneyim yılı açısından yapılan karşılaştırmada, "taksonomik" alt ölçeğinde 1-2 yıllık deneyimi olanlar ile daha fazla yıllık deneyimi olanlar arasında anlamlı fark olduğu ($p<.05$), bu farkın 1-2 yıllık deneyimi olanların daha düşük ortalamaya sahip olmalarından kaynaklandığı ortaya konulmuştur. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin e-spor katılım motivasyonlarının yüksek olduğu, cinsiyet ve gelir düzeyine göre katılım motivasyonlarının değişiklik göstermediği, ancak yeni başlayanların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri tanımlama konusunda daha düşük motivasyona sahip oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: E-spor, Motivasyon, Dijital Yerliler, Yükseköğretim.

AN EXAMINATION OF UNIVERSITY STUDENTS' MOTIVATIONS FOR E-SPORTS PARTICIPATION

Abstract

The aim of this study is to determine the motivations for e-sport (Electronic Sports) participation of university students and to compare them according to different variables. In this survey model study, purposeful sampling was used and the principle of easy accessibility was adopted. One hundred (38 female, 62 male) university students, who play e-sport, living in Nevşehir, Kayseri, Osmaniye, Adana, Niğde, Balıkesir, Hatay and Yozgat provinces and studying at different faculties of universities (Education, Sports Sciences, Theology, Science and Literature, Engineering and Architecture, Economics and Administrative Sciences, Fine Arts, Health Sciences, Foreign Languages) participated in the study. The data was obtained by the "Participation Motivation Scale for E-sports (PMSES)" developed by Öz and Üstün (2019). The research data were collected through social media via Google form after ethics committee approval was obtained. The Cronbach Alpha values calculated for the data obtained from the research were $\alpha=0.962$ for the total scale and ranged from $\alpha=0.780$ to $\alpha=0.944$ for the subscales. Independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) techniques were used to analyze the data. According to the findings of the study,

the total scale mean score of the university students was $3.95 \pm .86$. When compared in terms of gender and income level, it was seen that there was no statistically significant difference between the mean of motivation for e-sports participation ($p > .05$). However, in the comparison made in terms of years of e-sports experience, it was revealed that there was a significant difference ($p < .05$) between those with 1-2 years of experience and those with more years of experience in the "taxonomic" subscale, and that this difference was due to the fact that those with 1-2 years of experience had a lower mean. As a result, it can be said that university students have high motivation to participate in e-sports, their motivation to participate does not vary according to gender and income level, but beginners have lower motivation to define cognitive, affective and psychomotor characteristics.

Keywords: E-sports, Motivation, Digital Natives, Higher Education.

GİRİŞ

E-spor, artan popülaritesi ile birlikte (Rothwell & Shaffer, 2019) dijital eğlencenin merkezine yerleşmiştir (Cranmer, Han, van Gisbergen, & Jung, 2021). International E-sports Federation (IESF) tarafından tanımlandığı üzere; "E-spor (Elektronik Sporlar), oyuncuların sanal, elektronik ortamda çeşitli oyunlarda rekabet etmek için fiziksel ve zihinsel yeteneklerini kullandıkları rekabetçi bir spordur". Fiziksel bir aktivite olmasa da uluslararası standartlarda gereken tüm spor şartlarını taşıdığı ileri sürülmüştür. IESF, E-sporu dört ana kategoriye ayırırken (IESF, 2008), Türkiye E-Spor Federasyonu (TESFED), bu oyunları yedi farklı kategoride incelemiştir (TESFED, 2018).

Mustafaoğlu (2018)'nın belirttiği gibi, bilgisayar ve sanal ortamda oynanabilmesi, düşük maliyetli olması ve her yerden erişilebilir olması gibi faktörler, e-sporların hem bireysel hem de takım olarak oynanabilmesini sağlamaktadır. Bu faktörler aynı zamanda e-sporların giderek artan bir seyirci ve oyuncu kitlesi çekmesine yardımcı olmaktadır.

E-sporun izleyici kitlesi, yeniliklere olan ilgi ve gerçeklikten uzaklaşma gibi nedenlerle büyürken, oyuncu kitlesi de rekabet, akran baskısı, beceri geliştirme, sosyal etkileşim, eğlence ve sporla özdeşleşme gibi faktörlerle genişlemiştir (Bányai, Griffiths, Király, & Demetrovics, 2019). Bu artış, e-sporu akademik disiplinlerde tartışılan bir konu haline getirmiştir (Reitman, Anderson-Coto, Wu, Lee, & Steinkuehler, 2020). Özellikle, spor bilimleri alanında e-sporun bir spor olarak kabul edilip edilmeyeceği konusundaki tartışmalar hala devam etmektedir (Arslan & Bulut, 2021; Hallmann & Giel, 2018; Leis, Raue, Dreiskämper, & Lautenbach, 2021; Naraine, 2021; Parry, 2019).

E-sporun yükselişi, üniversite öğrencilerinin bakış açısını ve deneyimlerini değiştirmiş olabileceği düşünülmektedir. Kartal and Temel (2021) tarafından yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin e-spor hakkında olumlu metaforlar ürettikleri ve E-sporun ekonomik ve sosyokültürel olarak önemli bir ivme kazandığı gösterilmiştir. Kauwelo and Winter (2016), üniversiteli E-spor oyuncularının iş ve oyun arasındaki deneyimlerini değiştirdiğini ve kişisel ödüllerle oyuna daha yoğun bir şekilde odaklandıklarını belirtmiştir. Bu deneyimler, e-sporun yalnızca bir oyun olmanın ötesinde, bir yaşam tarzı ve kişisel gelişim alanı olduğunu göstermektedir.

E-sporun popülerlik kazanması ve giderek daha fazla üniversite öğrencisinin bu alana yönelmesi, bu eğilimin temel motivasyonları üzerine daha fazla araştırma yapmayı gerektiriyor. Bayraktar, Yıldız, and Bayraktar (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, Türkiye, Güney Kore ve Amerika Birleşik Devletleri'nden uluslararası yarışmalarda ülkelerini temsil eden 137 e-spor oyuncusunun fiziksel aktivite düzeyi ve vücut kompozisyonu incelenmiştir. Bulunan sonuçlar, e-sporla ilgilenen öğrencilerin düşük günlük fiziksel aktivite düzeylerine sahip olduğunu ve yağ oranlarının yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum, e-sporların fiziksel sağlık üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini düşündürüyor. Ancak, Nuyens, Kuss, Lopez-Fernandez, and Griffiths (2019) tarafından yapılan başka bir çalışmada, video oyunlarının problemsiz oynanmasının oyuncuların bilişsel süreçlerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Himmelstein, Liu, and Shapiro (2017) League of Legends (LoL) gibi popüler bir oyunun profesyonel oyuncularının çeşitli becerilere sahip olmalarını gerektirdiğini belirtmiştir. Bu beceriler; mantıklı karar verme, oyun bilgisi, motivasyon, stratejik düşünme, dikkat dağıtıcı faktörlerden kaçınma, iyi odaklanabilme, psikolojik baskı ile başa çıkabilme, olumlu tutum, performans öncesi zihinsel veya

fiziksel ısınma, rakibe uyum, iyi takım dinamiği ve iletişim, sahip olunan becerilere güven ve performans değerlendirmesi ve hedef belirleme gibi faktörleri içerir.

Son olarak, Khan, Haider, Ahmad, and Khan (2011) tarafından yapılan çalışmada da belirtildiği gibi, yüksek rekabet seviyesine ulaşabilmek için motivasyon, sporda gerekli bir psikolojik değişkendir. Bu, özellikle üniversite öğrencileri arasında e-sporlara katılımın arttığı göz önüne alındığında, dikkate alınması gereken bir noktadır.

Bu çalışmanın amacı, e-spor ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin katılım motivasyonlarını belirlemek ve farklı değişkenlere göre karşılaştırmaktır. Bu kapsamda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. E-spor ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin e-spora katılım motivasyonlarında cinsiyete göre fark var mıdır?
2. E-Spor ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin e-spora katılım motivasyonlarında e-spor deneyim yılına göre fark var mıdır?
3. E-spor ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin e-spora katılım motivasyonlarında gelir düzeyine göre fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma, Karasar (2007)'in tarama modellerinden kesitsel tarama ile yapılan nicel bir çalışmadır. Araştırmada amaçlı örneklem kullanılmış ve kolay ulaşılabilirlik ilkesiyle (Yıldırım & Simsek, 2006) hareket edilmiştir.

Araştırma Grubu

Nevşehir, Kayseri, Osmaniye, Adana, Niğde, Balıkesir, Hatay ve Yozgat illerinde yaşayan ve üniversitelerin farklı fakültelerinde (Eğitim, Spor Bilimleri, İlahiyat, Fen Edebiyat, Mühendislik ve Mimarlık, İktisadi ve İdari Bilimler, Güzel Sanatlar, Sağlık Bilimleri, Yabancı Diller) öğrenim gören ve e-spor yapan 100 (38 kadın, 62 erkek) üniversite öğrencisi araştırmaya katılmıştır.

Araştırmaya dahil edilme kriterleri; e-spor etkinliklerine düzenli katılım sağlamak ve araştırmaya gönüllü olarak katılmaktır. Araştırma dışında tutulma kriterleri ise; E-spor hakkında bilgiye sahip olmamak ve herhangi bir şekilde e-spor aktivitesine katılmamış olmaktır.

Veri Toplama Aracı

Verilerin elde edilmesi için Öz and Üstün (2019) tarafından geliştirilen "E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (EKMÖ)" kullanılmıştır. Ölçek, 47 soru ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır: Taksonomik alan, Yetkinlik, Rekabet ve Başarı, İlişkisel Benlik ve Boş Zaman Değerlendirme. Ölçekteki seçenekler 1 ile 5 arasında değişmektedir, 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde değerlendirilir. Ölçeğin güvenirlik katsayısı $r=.98$ olarak hesaplanmıştır. Puanlar 47 ile 235 arasında değişir ve alt boyutlardaki yüksek puanlar, o faktörün güdülemeye olan etkisini yansıtmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Yayın Etik Kurulu'nun 21.11.2022 tarih ve 2022.10.100 numaralı karar sayısı ile onaylanmıştır. Araştırmanın amacı ve kişisel bilgileri de içerecek şekilde, E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği Google form biçiminde hazırlanmıştır. Veriler, hazırlanan Google formun sosyal medya aracılığı ile katılımcılara ulaştırılması yoluyla elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS 16.00 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Ölçek güvenirliği Cronbach Alpha testi ile test edilmiştir. Taksonomik Alan ($\alpha=0,944$), Yetkinlik ($\alpha=0,780$), İlişkisel Benlik ($\alpha=0,897$), Rekabet ve Başarı ($\alpha=0,926$), Boş Zaman Değerlendirme ($\alpha=0,894$) alt boyutları için ve ölçek toplam puanları ($\alpha=0,962$) için bulunan Alpha değerlerinin yeterli düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İstatistiksel hesaplamalarda, ortalama ve standart sapma değerleri elde edilmiş, yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) teknikleri kullanılmıştır.

BULGULAR

E-spor ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin e-spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi ve farklı değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin elde edilen bulgular aşağıda tablolar şeklinde sunulmuştur.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği Puanlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut	Ortalama	Ss
Taksonomik Alan	3.98	.44
Yetkinlik	4.02	1.1
İlişkisel benlik	3.76	1.0
Rekabet ve Başarı	3.99	.99
Boş zaman değerlendirme	3.98	.94
Toplam	3.95	.86

Tablo 1'de görüldüğü gibi, üniversite öğrencilerinin ölçek toplam puanları ortalamaları $3.95 \pm .86$ 'dır. Alt ölçeklerde ise 4.02 ± 1.1 ortalama ile "yetkinlik" boyutu en yüksek; 3.76 ± 1.0 ortalama ile "ilişkisel benlik" boyutu en düşüktür.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Boyut	Cinsiyet	n	Ortalama	Ss	t	p
Taksonomik Alan	Kadın	38	3.85	.10	-1.426	.157
	Erkek	62	4.11	.78		
Yetkinlik	Kadın	38	3.87	1.1	-1.376	.172
	Erkek	62	4.17	1.1		
İlişkisel Benlik	Kadın	38	3.72	1.1	-.407	.685
	Erkek	62	3.80	.93		
Rekabet ve Başarı	Kadın	38	3.92	1.1	-.630	.530
	Erkek	62	4.05	.88		
Boş Zaman Değerlendirme	Kadın	38	3.98	.92	.007	.995
	Erkek	62	3.98	.96		
Toplam	Kadın	38	3.87	.92	-.882	.380
	Erkek	62	4.02	.79		

$p > 0.05$

Tablo 2'ye göre, erkek öğrencilerin toplam ölçek puan ortalamasının $4.02 \pm .79$, kadın öğrencilerin ise $3.87 \pm .92$ olduğu görülmektedir. Toplam ölçek puanlarında olduğu gibi, boş zaman değerlendirme alt boyutu dışında tüm alt boyutlarda da erkek öğrencilerin göreceli olarak daha yüksek ortalamalara sahip oldukları söylenebilir. Ancak, cinsiyet açısından yapılan karşılaştırmada, öğrencilerin e-spor katılım motivasyonu ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p > .05$).

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği Puan Ortalamalarının E-Spor Deneyim Yılına Göre Karşılaştırılması

Boyut	Deneyim yılı	n	Ortalama	Ss	F	p	Farklılık
Taksonomik	1-2	34	3.63	1.07	3.556	.017*	1-2 yıl <3-4 yıl,

6. Uluslararası İpek Yolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu

Alan	3-4	21	4.23	.52	1.590	.197	5-6 yıl, 7 ve üzeri yıl
		5-6	20	4.19			
	7 ve üzeri	25	4.20	.86			
Yetkinlik	1-2	34	3.76	1.4	2.577	.058	-
	3-4	21	4.38	.51			
	5-6	20	4.08	.87			
	7 ve üzeri	25	4.17	.95			
İlişkisel benlik	1-2	34	3.40	1.1	1.410	.245	-
	3-4	21	4.06	.63			
	5-6	20	3.96	.80			
	7 ve üzeri	25	3.87	1.1			
Rekabet ve Başarı	1-2	34	3.75	1.1	1.320	.272	-
	3-4	21	4.23	.56			
	5-6	20	4.10	.87			
	7 ve üzeri	25	4.00	1.1			
Boş zaman değerlendirme	1-2	34	3.66	1.0	2.575	.058	-
	3-4	21	4.23	.39			
	5-6	20	4.08	.74			
	7 ve üzeri	25	4.07	.87			
Toplam	1-2	34	3.66	1.0	2.575	.058	-
	3-4	21	4.23	.39			
	5-6	20	4.08	.74			
	7 ve üzeri	25	4.07	.87			

*p <0.05

Tablo 3'e göre toplam ölçek puanı 1-2 yıllık deneyimleri olan bireylerde 3.66 ± 1.0 , 3-4 yıllık deneyime sahip bireylerde $4.23 \pm .39$, 5-6 yıllık deneyime sahip E-sporcularda $4.08 \pm .74$ ve 7 yıl ve üzeri deneyimi olanların $4.07 \pm .87$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarından yalnızca Taksonomik Alanda p <0.05 değerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Taksonomik alanda, 1-2 yıllık deneyimi olanların (3.63 ± 1.07), 3-4 yıl ($4.23 \pm .52$), 5-6 yıl ($4.19 \pm .58$) ve 7 yıl ve üzeri ($4.20 \pm .86$) deneyime sahip E-sporculardan önemli derecede daha düşük olduğu (F; 3.556, p; .017) saptanmıştır.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin E-spor Katılım Motivasyonu Ölçeği Puan Ortalamalarının Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Boyut	Gelir	n	Ortalama	Ss	t	p
Taksonomik Alan	Düşük	21	4.33	.69	1.891	.062
	Orta	79	3.93	.90		

Yetkinlik	Düşük	21	4.18	.83	.593	.554
	Orta	79	4.02	1.1		
İlişkisel benlik	Düşük	21	3.90	1.1	.696	.488
	Orta	79	3.73	.98		
Rekabet ve Başarı	Düşük	21	4.15	.94	.829	.409
	Orta	79	3.96	.96		
Boş zaman değerlendirme	Düşük	21	4.25	.80	1.498	.137
	Orta	79	3.91	.97		
Toplam	Düşük	21	4.16	.76	1.228	.222
	Orta	79	3.91	.86		

$p > 0.05$

Tablo 4'e göre, düşük gelir düzeyinde olan öğrencilerin toplam ölçek puan ortalamasının $4.16 \pm .76$, orta gelir düzeyinde olan öğrencilerin ise $3.91 \pm .86$ olduğu görülmektedir. Toplam ölçek puanlarında olduğu gibi, tüm alt boyutlarda da düşük gelir düzeyine sahip olan öğrencilerin göreceli olarak daha yüksek ortalamalara sahip oldukları söylenebilir. Ancak, gelir düzeyi açısından yapılan karşılaştırmada, öğrencilerin e-spor katılım motivasyonu ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p > .05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgular bu konuda yapılmış araştırmalarla benzerlik ve farklılık göstermektedir. Bu araştırmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin cinsiyet ve gelir düzeyi ne olursa olsun e-spor katılım motivasyonlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Öte yandan yeni başlayanların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri tanımlama konusunda iki yıldan daha fazla oynayan sporculara kıyasla daha düşük motivasyona sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularımızla paralel olarak Giakoni-Ramírez, Merellano-Navarro ve Duclos-Bastías (2022) profesyonel E-sporcuların motivasyonel düzeylerinin benzer şekilde yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır.

Bununla birlikte, bu çalışmanın bulguları Yıldız ve diğ. (2020) ile Ayas (2020) tarafından yürütülen araştırma sonuçlarından farklı bulgular ortaya koymuştur. İlgili araştırmalarda cinsiyetin e-spor katılım motivasyonlarında belirgin bir rol oynadığı belirtilmiştir. Erkek oyuncuların rekabeti ve başarıyı daha çok önemstedikleri ve daha fazla yetkinlik sergiledikleri belirtilmiştir. Uzuner ve Kahveci (2023)'nin araştırma bulgularında ise kadınların yetkinlik açısından üstün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Üstün ve diğ. (2022)'nin araştırma sonuçları ile bulgularımız farklılık göstermektedir. Araştırmada, Z kuşağı üniversite öğrencileri arasında cinsiyet, yaş ve günlük oyun oynama süresi gibi değişkenlere bağlı olarak E-spora katılım motivasyonunda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu sonuçlar, bireylerin E-spora katılım motivasyonlarının gelişimsel özellikleri destekleme, rekabet ortamı sağlama ve serbest zaman değerlendirme üzerine yoğunlaştığı şeklinde tespit edilmiştir.

Bányai, Griffiths, Demetrovics ve Király (2019)'nin çalışması, e-spor oyuncularının rekreatif oyunculara kıyasla daha fazla oyun süresine sahip olduğunu ve daha yüksek sosyal, rekabetçi ve beceri geliştirme motivasyonlarına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu, profesyonel ve amatör oyuncular arasındaki motivasyon farklılıklarının daha geniş kapsamlı bir analizini gerektirebilir.

E-sporların popülerliğinin artması ve özellikle gençler arasında yaygınlaşması, bu alandaki motivasyon faktörlerinin incelenmesini gerekli kılmaktadır. Mevcut literatür, üniversite öğrencilerinin e-spor katılım motivasyonunun genellikle yüksek olduğunu belirtirken, motivasyonu etkileyen faktörler konusunda farklı sonuçlar sunmaktadır. Bu durum, e-sporlara katılım motivasyonunun, geniş bir dizi faktörün birleşimi olduğunu ve bireysel farklılıklara göre değişebileceğini göstermektedir. Bu

alandaki daha fazla araştırma yapılması, motivasyonun belirleyicilerini daha iyi anlamamıza ve bu bilgileri e-sporların gelişimine ve genişlemesine yardımcı olabilecek stratejilerin oluşturulmasına yardımcı olabilir.

Sonuç olarak; üniversite öğrencilerinin e-spor katılım motivasyonlarının yüksek olduğu, cinsiyet ve gelir düzeyine göre e-spora katılım motivasyonlarının farklılık göstermediği, e-spora yeni başlayanların (1-2 yıldır yapanlar) taksonomik alandaki bir başka deyişle bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri tanımlama konusundaki motivasyonlarının en az 3 yıl ve daha uzun süredir e-spor yapanlara kıyasla daha düşük olduğu söylenebilir.

Bu araştırmadan hareketle, yapılacak yeni çalışmalarda nitel yöntemlerin kullanılması ve katılım motivasyonları nedenlerinin derinlemesine açıklanması önerilebilir. Amatör ve profesyonel e-sporcuların motivasyon düzeyleri karşılaştırılabilir. Katılım motivasyonlarının farklı kültürlere göre incelenmesi düşünülebilir.

KAYNAKLAR

- Arslan, S., & Bulut, M. (2021). Spor Bilimleri Alanı Akademisyenlerinin E-Spora Bakış Açılarının İncelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(41), 3448-3470. doi:<https://doi.org/10.26466/opus.835215>
- Ayas, E. B. (2020). Comparison of the Attitudes towards Learning with the Participation Motivation Level in E-Sports Players. *African Educational Research Journal*, 8(1), 83-89.
- Bányai, F., Griffiths, M. D., Demetrovics, Z., & Király, O. (2019). The mediating effect of motivations between psychiatric distress and gaming disorder among esports gamers and recreational gamers. *Comprehensive psychiatry*, 94, 152117. doi:<https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2019.152117>
- Bányai, F., Griffiths, M. D., Király, O., & Demetrovics, Z. (2019). The psychology of esports: A systematic literature review. *Journal of gambling studies*, 35, 351-365. doi:<https://doi.org/10.1007/s10899-018-9763-1>
- Bayraktar, A., Yıldız, Y., & Bayraktar, I. (2020). Do e-athletes move? A study on physical activity level and body composition in elite e-sports. *Physical education of students*, 24(5), 259-264. doi:<https://doi.org/10.15561/20755279.2020.0501>
- Cranmer, E. E., Han, D.-I. D., van Gisbergen, M., & Jung, T. (2021). Esports matrix: Structuring the esports research agenda. *Computers in Human Behavior*, 117, 106671. doi:<https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106671>
- Giakoni-Ramírez, F., Merellano-Navarro, E., & Duclos-Bastías, D. (2022). Professional esports players: motivation and physical activity levels. *International journal of environmental research and public health*, 19(4), 2256. doi:<https://doi.org/10.3390/ijerph19042256>
- Hallmann, K., & Giel, T. (2018). eSports–Competitive sports or recreational activity? *Sport management review*, 21(1), 14-20. doi:<https://doi.org/10.1016/j.smr.2017.07.011>
- Himmelstein, D., Liu, Y., & Shapiro, J. L. (2017). An exploration of mental skills among competitive league of legend players. *International Journal of Gaming and Computer-Mediated Simulations (IJGCMS)*, 9(2), 1-21. doi:<https://doi.org/10.4018/IJGCMS.2017040101>
- International e-Sports Federation (IESF). (2008, 24 Mayıs). *Esports*. <https://iesf.org/esports>
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, M., & Temel, C. (2021). Metaphors regarding the concept of e-sports produced by university students in Turkey. *Rocznik Lubuski*, 47(2), 86-100. doi:<https://doi.org/10.34768/rl.2021.v472.07>
- Kauwelo, S., & Winter, J. S. (2016). *Collegiate E-sports as Work or Play*. Paper presented at the Proceedings of 1st International Joint Conference of DiGRA and FDG.

- Khan, Z., Haider, Z., Ahmad, N., & Khan, S. (2011). Sports achievement motivation and sports competition anxiety: A relationship study. *Journal of Education and Practice*, 2(4), 1-5.
- Leis, O., Raue, C., Dreiskämper, D., & Lautenbach, F. (2021). To be or not to be (e) sports? That is not the question! Why and how sport and exercise psychology could research esports. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 51(2), 241-247. doi:<https://doi.org/10.1007/s12662-021-00715-9>
- Mustafaoglu, R. (2018). E-spor, spor ve fiziksel aktivite. *Ulusal spor bilimleri dergisi*, 2(2), 84-96. doi:<https://doi.org/10.30769/usbd.457545>
- Naraine, M. L. (2021). Actually, esports is sport: a response to Parry's (2019) misguided view. *Sports Innovation Journal*, 2, 33-44. doi:<https://doi.org/10.18060/24812>
- Nuyens, F. M., Kuss, D. J., Lopez-Fernandez, O., & Griffiths, M. D. (2019). The empirical analysis of non-problematic video gaming and cognitive skills: A systematic review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 17, 389-414. doi:<https://doi.org/10.1007/s11469-018-9946-0>
- Öz, N. D., & Üstün, F. (2019). E-spor katılım motivasyonu ölçeği'nin (EKMÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 115-125.
- Parry, J. (2019). E-sports are not sports. *Sport, ethics and philosophy*, 13(1), 3-18. doi:<https://doi.org/10.1080/17511321.2018.1489419>
- Reitman, J. G., Anderson-Coto, M. J., Wu, M., Lee, J. S., & Steinkuehler, C. (2020). Esports research: A literature review. *Games and Culture*, 15(1), 32-50. doi:
<https://doi.org/10.1177/1555412019840892>
- Rothwell, G., & Shaffer, M. (2019). eSports in K-12 and Post-Secondary schools. *Education Sciences*, 9(2), 105. doi:<https://doi.org/10.3390/educsci9020105>
- Türkiye E-spor Federasyonu (TESFED) (2018, 24 Mayıs). E-spor branşları. <http://tesfed.gov.tr/branslar>
- Uzuner, M. E., & Kahveci, M. S. (2023). Bireylerin Rekreatif Amaçlı E-Spora Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 63-77. doi:<https://doi.org/10.52272/srad.1264190>
- Üstün, F., Öz, N. D., Önal, F., Demirci, Y. E., & Akbaba, S. (2022). Üniversite öğrencilerinin e-spor katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 128-137.
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5 ed.). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, M., Kırtepe, A., & Baydili, K. N. (2020). Lisanslı E-Spor Katılımcıların Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of History School (JOHS)*.